niet veranderd is', aldus Pilon, 'hij wil nu alleen na de devaluatie weer over de prijs spreken.'[108] Nes Ammim had zijn prijs verhoogd tot IL 540, maar de sjeik wees dat bod van de hand. Een overheidstaxateur stelde diens zenuwen op de proef door droogjes op te merken dat extensief gebruikt land van Arabische grootgrondbezitters onteigend kon worden door de Development Authority. In dat geval zou de Khayr IL 450 per dunam betaald krijgen door *Keren Kayemet LeYisrael*: het Jewish National Fund dat het nationale landbezit van Israël beheerde.

De opmerking van de taxateur was zeker actueel. Grond voor de nieuwe joodse stad Naserat Illit, naast Nazareth, was onteigend op basis van een Brits reglement uit 1943 (expropriation of land for public purposes). Sindsdien waren de wettelijke mogelijkheden daartoe verruimd.[109] De Land Acquisition Law van 10 maart 1953[110] had het mogelijk gemaakt om 'neglected land' te onteigenenen 'for the purpose of advancing development, settlements or security'. Nieuwe eigenaar werd dan de Land Development Authority. De wet van 1953 was inmiddels aangevuld door de Israeli Lands Law, met nadere bepalingen voor het nationaliseren van privaat grondbezit.[111] Deze ruilverkavelingwet was op 31 juli 1960 bij de Knesset ingediend door minister van landbouw Moshe Dayan. Op hooguit twintig kilometer van Abu Sinan werd in 1961 land van het Arabische Battour en Shaghur onteigend ten behoeve van de nieuwe Israëlische stad Karmiel.[112] Waarom zou hetzelfde niet kunnen gebeuren in de vlakte van Aser?

De emoties liepen hoog op. Tijdens een gesprek in Abu Sinan op 24 februari werd de sjeik volgens Hans Bernath 'recht agressiv'.[113] In de slotfase werd onderhandeld tussen de sjeik en de doorgewinterde zakenman Bonda. Details als de wisselkoers tussen de Israëlische lira en het Britse pond sterling speelden daarbij een complicerende rol. 'Der Scheich, der in eine panikartige Stimmung geriet, glaubte, durch die Abwertung nur noch 2/3 des ursprünglichen Preises zu erhalten und begann zu zögern.'[114] Voor het onverhoopte geval dat de zaak op het allerlaatste moment nog zou afspringen ging Hans Bernath in februari tevens besprekingen aan met een Arabische landverkoper boven Haïfa.[115]

De vraagprijs, 1,1 miljoen Zwitserse francs, zou betaald worden door Nederland (60%) en Zwitserland (40%).[116] Het geld was aanwezig, maar bestond voor een aanzienlijk deel uit leningen en voorschotten. De bedoeling was dat de kosten later vereffend zouden worden, doordat Zwitserland, Nederland, de VS en Duitsland ieder een kwart van de aandelen zouden nemen. De financiële participatie van de VS was echter hoogst onzeker. Later zou het erop neerkomen – na het uittreden van Amerika – dat vooral de Zwitsers en de Duitsers (mede door een grote bijdrage van de

[108] J.J. Pilon aan H.J. Bonda, Heemstede 2 februari 1962, in: AJP.

[109] Hetzelfde gold in Galilea voor Migdal Ha-Emek.

[110] Sectie 2 van deze Land Acquisition (validation of Acts and Compensation) Law maakte onteigening mogelijk ten behoeve van 'purposes of essential development, settlement or security'. Cf. Musa E. Mazzawi, *Palestine and the law*, Reading 1997, 189.

[111] Cf. Ami Pedahzur, *The triumph of Israel's Radical Right*, Oxford 2012, 28.

[112] Ilan Pappé, *The forgotten Palestinians*, New Haven/London 2013, 74.

[113] H. Bernath aan J. Minnaar, Nazareth 6 maart 1962, in: AJP.

[114] H. Bernath aan J. Minnaar, J.J. Pilon en J. Bernath, Nazareth 22 januari 1962, in: AJP.

[115] H. Bernath aan J. Minnaar, J.J. Pilon en J. Bernath, Nazareth 25 januari 1962, in: AJP.

[116] J. Bernath aan bestuur vereniging Nes Ammim Zwitserland, Schaffhausen 31 januari 1962, in: AJP.